
X. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Związku Gmin Ziemi Kujawskiej zrzesza dziewięć gmin: miejskie Aleksandrów Kujawski, Ciechocinek i Nieszawa oraz wiejskie: Aleksandrów Kujawski, Bądkowo, Koneck, Raciążek, Waganiec i Zakrzewo. Zajmuje on powierzchnię 475,6 km². Zamieszkuje go 56.619 mieszkańców, z czego ok. 35% związanych jest z rolnictwem.

Gospodarowaniem odpadami komunalnymi zajmują się gminy we własnym zakresie. Zadania z zakresu zbierania i transportu odpadów komunalnych realizowane są przez dziewięć firm wywozowych posiadających stosowne zezwolenia. Zadania z zakresu usuwania odpadów w poszczególnych gminach realizowane są przez firmy na podstawie zawartych przez nie umów z mieszkańcami i właścicielami posesji. Ponadto sześć firm posiadają zezwolenia za zbieranie i transport odpadów innych niż komunalne oraz jedna na zbieranie określonych rodzajów odpadów.

W wyniku realizowanych zadań z terenu gmin Związku zebrano 9.618,05 ton zmieszanych odpadów komunalnych skierowanych do zdeponowania na związkowym składowisku odpadów w Służewie oraz składowiskach odpadów zlokalizowanych poza terenem Związku. Prowadzona selektywna zbiórka odpadów użytkowych pozwoliła na zebranie ok. 55,82 ton odpadów makulatury, szkła, tworzyw sztucznych i złomu metali.

Przeprowadzona analiza ilości i składu powstających odpadów komunalnych wskazuje, że na terenie gmin Związku w gospodarstwach domowych powstaje łącznie ok. 10.452,5 tony odpadów komunalnych. Ponadto w innych obiektach i podmiotach gospodarczych powstaje ok. 2.798 ton odpadów komunalnych. Wszystkie powstające odpady komunalne usuwane są na składowiska odpadów lub porzucane w miejscach niedozwolonych (tzw. dzikie wysypiska odpadów).

Obok odpadów komunalnych na terenie powiatu powstaje ok. 16.064,626 ton odpadów innych niż komunalne. Należą do nich odpady poprodukcyjne z przemysłu, odpady niebezpieczne, osady ściekowe, odpady paleniskowe i inne. Gospodarowanie tego rodzaju odpadami należy do ich wytwórców.

Biorąc pod uwagę znaczne ilości powstających odpadów oraz zakładany ich wzrost konieczne jest stworzenie systemu pozwalającego na zagospodarowywanie jak największej ilości odpadów. Powyższy system winien umożliwiać zmniejszanie ilości powstających odpadów, zagospodarowywanie jak największej ich ilości oraz unieszkodliwianie wyłącznie tych odpadów, których nie udało się zagospodarować. Oznacza to, że na składowisko winna trafiać ograniczona ilość odpadów. W celu podniesienia rangi problemu określone zostały limity wyłączenia z odpadów komunalnych poszczególnych ich rodzajów w celu przekazania ich do gospodarczego wykorzystania.

Stojące przed gminami zadania wymagają stworzenia odpowiedniego do potrzeb i możliwości systemu pozwalającego na odbieranie wszystkich powstających na ich terenie odpadów komunalnych i odpowiednie ich wykorzystanie.

Zakłada się zatem, że odbiorem odpadów komunalnych objęci zostaną wszyscy mieszkańcy gmin. Każda posesja jednorodzinna winna posiadać pojemnik 110 litrowy na odpady zmieszane oraz worki foliowe na wyłączone odpady makulatury, szkła i tworzyw sztucznych. W rejonach zabudowy wielorodzinnej (osiedla mieszkaniowe) odpady zmieszane gromadzone będą w pojemnikach 1100 litrowych przeznaczonych dla 50 mieszkańców. Odpady makulatury, szkła i tworzyw sztucznych gromadzone będą również w pojemnikach 1100 litrowych dostosowanych do określonego rodzaju odpadów.

W związku z powstawaniem w gminach Związku dużej ilości odpadów organicznych zakłada się, że będą one odbierane w sposób zorganizowany. Na terenach miast i miejscowości zwartych ustawione zostaną specjalistyczne pojemniki typu „biotainer” do gromadzenia resztek żywności, trawy, roślin, itd. Każdy pojemnik przeznaczony będzie do obsługi ok. 50 mieszkańców. Odpady organiczne powstające w rejonach wsi rozproszonych odbierane będą tylko od tych mieszkańców, którzy zadeklarują chęć ich przekazywania firmom odbierającym. W latach następnych również ci mieszkańcy objęci zostaną zorganizowanym odbiorem odpadów organicznych.

Zakłada się również zorganizowany odbiór odpadów niebezpiecznych i odpadów blokujących (meble, sprzęt AGD, itp.). Tego rodzaju odpady odbierane będą poprzez sieć punktów gromadzenia zorganizowanych w każdej gminie oraz w ramach „zbiórki objazdowej” prowadzonej jeden raz na kwartał.

Zebrane odpady komunalne winny być odpowiednio zagospodarowane lub unieszkodliwione. Wymaga to stworzenia w ramach Związku odpowiedniej infrastruktury wyposażonej w budynki, technologie i urządzenia. Zmieszane odpady komunalne dostarczane będą na składowisko odpadów. Z zebranych selektywnie odpadów makulatury, szkła i tworzyw sztucznych wyłączone zostaną zanieczyszczenia i dokonany zostanie ich rozdział na rodzaje. Odpady organiczne skierowane zostaną do kompostowania lub fermentacji. Odpady blokujące zostaną zdemontowane i skierowane do wykorzystania lub unieszkodliwienia. Odpady niebezpieczne zostaną podzielone na rodzaje i skierowane do unieszkodliwienia lub wykorzystania. Takim systemem odbioru odpadów objęte zostaną również małe i średnie podmioty gospodarcze.

Dla tak zaproponowanego systemu gospodarowania odpadami konieczne będzie wybudowanie sortowni, kompostowni lub instalacji fermentacji, punktu demontażu odpadów blokujących oraz punktu magazynowania odpadów niebezpiecznych. Z uwagi na funkcjonowanie związkowego składowiska odpadów zakłada się jego dalsze

wykorzystywanie oraz rozbudowę w momencie zapełnienia funkcjonującej aktualnie kwatery.

Szacuje się, że koszt budowy zaproponowanego powyżej systemu gospodarowania odpadami dla powiatu aleksandrowskiego wyniesie od ok. 10.050.000 zł. do ok. 19.500.000 zł (w zależności od przyjętego wariantu technologicznego). Środki finansowe pochodzić mogą ze źródeł własnych gmin (budżety), z funduszy celowych i pomocowych oraz innych źródeł. Dostęp do określonych środków finansowych jest ułatwiony w przypadku realizacji zadań o charakterze ponadgminnym. Wskazane jest zatem przekazanie przez gminy części uprawnień i obowiązków na rzecz Związku. W zależności od przyjętego wariantu organizacyjnego systemu gospodarki odpadami część koniecznych nakładów może być ponoszona przez firmy realizujące zadania z zakresu usuwania odpadów (zakup niezbędnej ilości pojemników i środków transportu).

Wysokie koszty budowy systemów gospodarowania odpadami, zróżnicowana ilość odpadów w poszczególnych gminach powiatu oraz określone limity zagospodarowania określonych odpadów skazują na potrzebę sprawnej organizacji systemu. Proponuje się stworzenie wspólnego dla gmin systemu organizowanego i nadzorowanego przez funkcjonujący Związek Gmin Ziemi Kujawskiej. Gminy należące do związku winny przejść od mieszkańców obowiązek usuwania odpadów co pozwoli na uproszczenie procedury zawierania umów, ujednoczenie cen za usuwanie odpadów oraz sprawowanie kontroli nad funkcjonowaniem całego systemu.

Realizacja zadań nakreślonych planem wymaga stałego nadzoru i kontroli. Konieczne jest również analizowanie stopnia realizacji celów oraz przyczyn nieprawidłowości. Wynikłe nieprawidłowości winny być niezwłocznie usuwane.

Zaproponowany dla Związku Gmin Ziemi Kujawskiej system gospodarowania odpadami winien przynieść wymierne korzyści ekologiczne i ekonomiczne. Wykorzystywane gospodarczo odpady staną się źródłem dodatkowych przychodów zmniejszających obciążenie mieszkańców kosztami funkcjonowania systemu. Uzyskiwany kompost o wysokich walorach nawozowych może być wykorzystywany w rolnictwie do podnoszenia jakości gleb i podnoszenia wydajności upraw. Likwidacji ulegną „dziłki wysypiska” odpadów podnosząc estetykę gmin i ich walory turystyczne. Funkcjonujące składowisko odpadów nie będzie negatywnie oddziaływać na środowisko, a czas jego zapełniania znacznie spowolniony.

Warunkiem sprawnego funkcjonowania systemu jest akceptacja społeczna i udział społeczeństwa w realizacji zadań. Wysoką świadomość ekologiczną mieszkańców osiągnąć można poprzez edukację organizowaną na wszystkich szczeblach.

